

20.8.2023

לכבוד:
משרד התקשורת

הנדון: תזכיר חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ג-2023

איגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ד) מאגד כ 400 שכירים, עצמאים ובעלי חברות העוסקים בפוסט-פרודקשן, אנימציה והדמיה, בעיקר בתעשיית הקולנוע והטלוויזיה הישראלית.

אנו מברכים על הכוונה להסדיר את שוק התקשורת ומקווים שתהליך החקיקה יהיה שקוף, הוגן, מעמיק ונאות.

בהתייחסותנו לתזכיר חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ג-2023 נשים דגש על (1) מבט צופה פני עתיד בו טכנולוגיות ואופני שידור חדשים שאינם נפוצים או ידועים עדיין יתפסו נתח משמעותי (2) רגולציה פשוטה, קלה לאכיפה וחופשית מתלות בשלטון (שהרי ממשלה המחוקקת רגולציה שמאפשרת לה לשלוט בתכנים ובמסרים סביר שתמצא עצמה בעתיד באופיזיציה, ותצר על כך שבנתה רגולציה שמשרתת את השלטון החדש) (3) שוויון הזדמנויות ושוויון חובות מתוך הבנה שתקשורת היא לרוב כלי נוסף של בעלי הון לשליטה בציבור ובנבחריו וכי יש לאפשר לגופי תקשורת חדשים וחדשניים מגרש משחקים שוויוני והוגן.

1. נזכיר את המובן מאליו והנוטה להישכח – **בלי חובה משמעותית של הפקות מקור על כל גופי השידור בכל הפלטפורמות השפה העברית תעלם תוך שניים שלושה דורות מהמסכים ומהמדינה בכלל**. כבר היום הצפייה של הדורות הצעירים בטלוויזיה מצומצמת וצריכת התכנים מהאינטרנט בפלטפורמות בינלאומיות ובשפה האנגלית, בעיקר, שולטת.

האקדמיה משתמשת יותר ויותר בשפה האנגלית שמאפשרת לה להחליף דעות ולבצע מחקרים עם שותפים בינלאומיים, עסקים ישראלים מתרחבים לעולם וחלקם פועלים רק באנגלית. בלי חובת השקעה ושידור של הפקות מקור איכותיות העברית תהפוך בפי הדורות הבאים לשפת רחוב משובשת ואז לארכאית.

אם גוף שידור לא יחויב לשדר בעברית, הוא יעדיף לשדר באנגלית וכך להגדיל את סיכויו לקבל פרורים משוק היצירה, החדשות והפרסום העולמיים.

המעשה היחיד שישמור על השפה העברית כשפה יומיומית ושימושית במדינת ישראל הוא קביעה כי כל גוף שידור (צפייה/שמע/צפייה ושמע) ישדר לפחות 70% מתכניו שאינם אקטואליה - בשפה העברית.

2. כדי לאזן מעט את חוסר השוויון הכלכלי בין גופי השידור הישראלים לבינלאומיים, מומלץ לחייב את גופי השידור הבינלאומיים (אמזון, דיסני, נטפליקס, אפל, יוטיוב, ספוטיפיי ואף פייסבוק וטוויטר ועוד) לגבות מע"מ מהלקוחות והמפרסמים הישראלים. העלות עבור הצרכן הישראלי תהיה כמה אגורות עד כמה שקלים בחודש עבור כל שירות, המפרסמים ממילא מזדכים על המע"מ, והיתרונות רבים:

(א) הגדלת הכנסות המדינה ממיסים במיוחד בימים אלה של מיתון עמוק וירידה משמעותית בהכנסות מ"קטר הצמיחה" המדומה של ישראל.

(ב) תמרוץ גופי השידור הבינלאומיים לרכוש שרותים והפקות מישראל כדי להתקזז על המע"מ – כך יגדלו עוד הכנסות המדינה ממיסים שספקים אלה משלמים ויגדל התוצר המקומי הגולמי.

3. (ג) הגופים הבינלאומיים יכולים להרשות לעצמם מחירי הפסד בסקטור מסוים כדי לכבוש שוק. גביית מע"מ תקטין את פערי המחיר בין הגופים הישראליים לבינלאומיים.

גופים בינלאומיים שנהנים מהכנסות שמקורן בציבור הישראלי הפכו את ההשתמטות ממס ואחריות לאמנות. הם משלמים מס מועט, אם בכלל, במדינות המקור שלהם¹.

הימנעות הממשלה מגביית מסים מגופים אלה מעידה על פחדנות וחוסר חזון ופוגעת ישירות בישראלים שבכספי המיסים שלהם מסבסדים קונגלומרטס חובקי עולם שעוזרים להפיץ חדשות כזב, שנאה ואלימות. יש לגבות מהם מע"מ ומסים, לכל הפחות.

3. יש לחייב את גופי השידור המקומיים, הבינלאומיים, והפלטפורמות השונות שמשדרים בישראל בכל צורה ובכל פורמט בהשקעה של לפחות 15% מכל הרווחים שלהם, מכל השרותים שהם נותנים בישראל (מכירת תכנים, שידור חדשות, הכנסות מפרסומות, שרותי אינטרנט, גיימינג, מוסיקה, טלפון ועוד) ביצירה ישראלית מסוגה עילית, דוברת השפות הרשמיות של מדינת ישראל, מהטעמים הבאים:

(א) שמירה על השפה העברית - בפעם האחרונה שבדקנו אין עוד מדינות דוברות עברית מלבד ישראל.

(ב) הגדלת התוצר המקומי הגולמי החיוני לדירוג הכלכלי הבינלאומי של ישראל.

(ג) פיתוח תעשיית היצירה הישראלית וחיזוקה וביסוסה בארץ ובעולם. מדינת ישראל לא יכולה להתבסס רק על תעשיות הנשק והטק, יש לטפח ולקדם מגוון תעשיות כדי לבנות כלכלה חזקה ויציבה וגמישה.

חלוקת גופי השידור לפי גודלם מתוך מטרה להקל על גופים מסוימים במחויבות הפקות מקור תגרום, כאמור, למחיקת השפה העברית מישראל תוך מספר מועט של שנים והיא גם מגוחכת לאור חוזקם ועוצמתם של הגופים שיקבלו הקלות – נטפליקס, הרווחית בכל העולם², אפל, מהמניות החזקות ביותר בעולם, סלקום ואורנג' שכבר מכירות ופועלות לפי הרגולציה הישראלית ואינן "ינוקא" כלל וכלל ואחרות.

טבען של הגנות ינוקא להישאר גם כשהעולל מגדל שער פנים ושולט בהוריו ואם הדאגה היא לגופי שידור שעוד לא נולדו וירצו להיכנס לשוק, אנו בטוחים כי אלו יהיו מגובים בכיסים עמוקים של בעלי אינטרסים וטייקונים ואין סיבה בעולם לא לדרוש מאלה לתרום ליצירה העברית ולשמירת העברית.

חיוב גוף שידור בהשקעה בהפקות מקור מהשקל הראשון תתרום לגופים החדשים שייכנסו ולקיימים, שהרי הדבר היחידי שמפריד אותם אחד מהשני הוא הפקות מקור ייחודיות ישראליות. כל גוף שידור יכול לרכוש תכנים מ HBO, כמו כל השאר, אבל ישראלים ישלמו כדי לצפות ביצירה המקורית שמראה אותם על המסך, בשפת אמם, ואת זה (עדיין) אין ל HBO.

הטענה כי גופים מסוימים אינם רווחיים ולכן צריך להקל עליהם אינה רלוונטית. אם גוף אינו רווחי שישגור את שערי. העובדה שגופי שידור מסוימים הפסדיים וממשיכים לשדר מעידה על כך שהסיבה לקיומם אינה השאת רווחים ולכן אין סיבה "להתחשב" בהם.

4. חיוב השקעת 15% מהרווחים יופנה ליצירה ישראלית עלילתית ודוקומנטרית לפי מפתח שיכלול השקעה ביצירות איכותיות לילדים ונוער, הפקות אנימציה או הכוללות אנימציה לכל הגילאים.

¹ <https://www.geektime.co.il/google-facebook-tax-2019>

² <https://il.investing.com/equities/netflix.-inc.-income-statement>

5. יצירה תחשב ישראלית אם 75% מהאנשים שעבדו בה כשכירים או עצמאים הם ישראלים ו 75% מתקציבה הושקע בארץ.
6. הרעיון שתכנים של גופי שידור ציבוריים או כאלה מופקים בתמיכת כספי ציבור יחולקו לכל דורש הגיוני כמו הרעיון שפטנט על תרופה שפותחה במעבדות אוניברסיטה שנתמכת מכספי ציבור יוענק לכל חברות התרופות בעולם. יש לעזור לשידור הציבורי להיות רווחי ע"י מכירת תכניו האיכותיים ודקות פרסום, כך שיהיה תלוי כמה שפחות בכספי ציבור, לא לגנוב ממנו וכך למעשה לגנוב מהציבור.
7. הקמת "הרשות לתקשורת משודרת" שתחליף את הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ומועצת הכבלים והלוויין היא רעיון מבורך. יש לוודא כי היא חופשית מהשפעה פוליטית ואנו ממליצים לשלטון הנוכחי לזכור כי חקיקה המאפשרת שליטת הממשלה ברשות המוצעת, בתכנים המשודרים ובחופש העיתונות תפגע באמון הציבור ולא תעשה יותר מלאפשר לשלטון הבא להשתמש בשליטה הזאת לצרכיו.
- לפיכך אנו מציעים כי המועצה המנהלת של הרשות החדשה תיבחר רנדומלית ממאגר של מועמדים בעלי מאפיינים ראשוניים נאותים (נסיון בתקשורת/טכנולוגיה/רגולציה/ניהול וכדומה) ולפני מינוי חבר מועצה חדש תצא קריאה לציבור הרחב להביע את עמדתו על המינוי העתידי, בצירוף קורות חייו של המועמד. כך יצאו לאור שקרים, תיקים פליליים מוסתרים והתנהלות בעייתית של המועמד. לאחר מכן, במידה שהמינוי העתידי עדיין עומד בדרישות החוק והמועמד לא הסיר מועמדותו, יאושר המינוי אוטומטית.
8. יש לנו הערות ותיקונים נוספים רבים שקצרה היריעה מלפרט. ראוי לבצע תהליך חקיקה מסודר בו יקחו חלק נציגי ארגונים כמו שלנו, ארגוני צרכנים, נציגי גופי תקשורת ועוד כפי שנעשה בחקיקת חוק תאגיד השידור הציבורי.

בברכה

איגוד העורכים – איגוד מקצועות הפוסט
בישראל (ע"ר)